

VODIČ ZA GRAĐANE KROZ PRORAČUN GRADA HVARA ZA 2023. GODINU

ZNAČAJ PRORAČUNA GRADA HVARA

Proračun Grada Hvara najvažniji je finansijsko-planski dokument bez kojeg Grad ne bi uopće mogao funkcionirati.

Zakonom o lokalnoj samoupravi propisane su nadležnosti jedinice lokalne samouprave.

Gradovi u svom djelokrugu obavljaju poslove od lokalnog značaja koji se neposredno ostvaruju potrebe građana, a odnose se na sljedeće poslove:

- uređenje naselja i stanovanje
- prostorno i urbanističko planiranje
- komunalno gospodarstvo
- održavanje javnih cesta
- briga o djeci
- socijalna skrb
- predškolski odgoj
- osnovno obrazovanje
- kultura
- sport
- zaštita i unaprjeđenje prirodnog okoliša
- protupožarna i civilna zaštita
- promet na svom području
- zaštita potrošača
- izdavanje građevinskih i lokacijskih dozvola

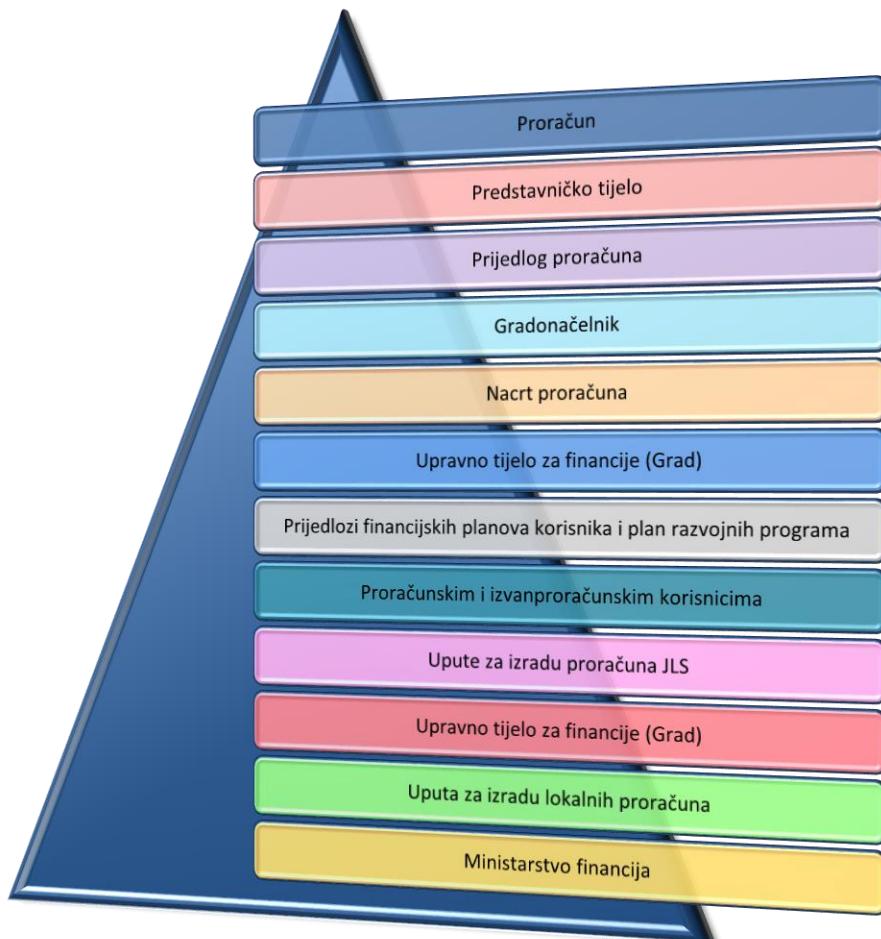
Osim navedenih poslova koje Grad mora obavljati sukladno zakonom propisanim nadležnostima, Grad Hvar obavlja i niz drugih poslova kao što su, primjerice:

- briga o poduzetništvu, poljoprivredi i turizmu
- suradnja s udrušama civilnog društva
- briga o međugeneracijskoj solidarnosti
- gospodarenje otpadom
- upravljanje nekretninama u vlasništvu Grada
- gradnja objekata društvenog standarda

Iz nadležnosti Grada Hvara proizlazi i činjenica da su korisnici gradskog proračuna direktno ili indirektno svi građani Hvara.

Grad Hvar ima dva aktivna proračunska korisnika – Dječji vrtić „Vandela Božitković“ i Gradsku knjižnicu i čitaonicu Hvar. Osim navedenih, 2023. godine osnovana je Ustanova u kulturi Hvar 1612 koja postaje treći proračunski korisnik Grada Hvara.

U proračunu Grada Hvara sadržani su svi prihodi i svi rashodi Grada Hvara, ali i proračunskih korisnika.

Grafikon br.1: Piramida donošenja proračuna Grada Hvara

Donošenje Proračuna za 2023. godinu vezano je uz nove odredbe Zakona o proračunu („Narodne novine“, broj: 144/2021) te uz Zakon o uvođenju eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj („Narodne novine“, broj: 57/2022). Znači, prvi put za 2023. godinu Proračun Grada Hvara donosi se u eurima. Ukupni proračun za 2023. godinu veći je u odnosu na proračun za 2022. godinu za 3,49 milijuna eura ili za 42,78%. U usvojenom proračunu ukupni prihodi planirani su za 418.521,83 eura više nego 2022. godine, a rashodi za 2.829.483,07 eura više nego u 2022. godini. U proračunu za 2022. godinu koristili su se viškovi u iznosu od 365.707,21 eura, a kako se prema procjenama svi viškovi neće iskoristiti, za 2023. godinu planirani su u iznosu od 3.513.474,00 eura.

Iznos gradskog proračuna od 11.677.900,00 eura čini se impresivnim i velikim iznosom novca i moglo bi se zaključiti da se s tim iznosom svake godine mogu realizirati brojni i veliki zahvati na području grada Hvara kako bi se unaprijedila kvaliteta života građana. Međutim, sukladno zakonskim propisima proračun je u velikom dijelu unaprijed definiran obvezama financiranja navedenih djelatnosti iz nadležnosti Grada, a samostalnost gradske uprave odnosi se na vrlo mali dio slobodnih proračunskih sredstava. Velik dio proračunskih prihoda ima svoju strogo propisanu namjenu, što ograničava mogućnosti slobodnog rasporeda raspoloživih prihoda.

Proračun Grada Hvara priprema se i donosi temeljem Smjernica ekonomske i fiskalne politike Vlade RH za trogodišnje razdoblje. Temeljem smjernica Ministarstvo financija je dostavilo svim županijama, gradovima i općinama Upute za izradu proračuna JLPRS za razdoblje 2023.-2025. godine. Temeljem tih uputa i uputa iz nadležnosti JUO Grada Hvara pripremljen je Proračun Grada Hvara za razdoblje 2023.-2025. godine koji je bio u proceduri savjetovanja s javnošću od 19. studenoga do 30. studenoga 2022. i u njoj su mogle sudjelovati sve zainteresirane strane uključujući i građane grada Hvara.

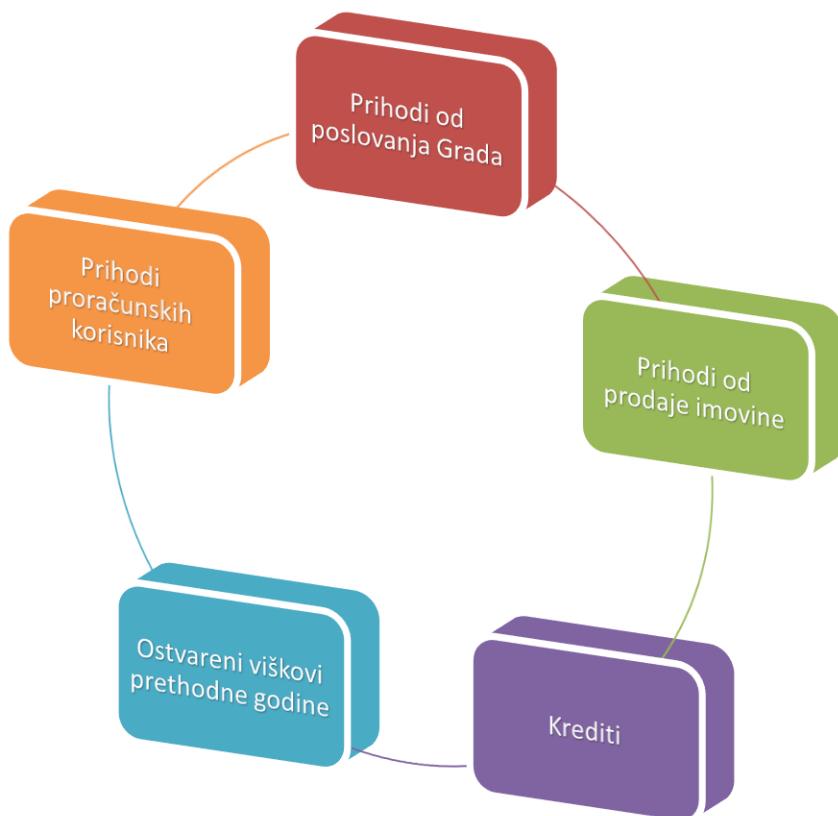
Priprema proračuna temelji se na Zakonu o proračunu i Zakonu o financiranju JLPRS, a sukladno nadležnostima i obvezama Grada u izvršavanju javnih usluga.

PRIHODI PRORAČUNA GRADA HVARA

Proračunski prihodi Grada Hvara unatrag nekoliko godina uglavnom su se polagano povećavali, ali uslijed pandemije COVID-19 prihodi Grada Hvara bilježe vrlo veliki pad u 2020. godini. U 2022. Grad Hvar se ponovno vraća na svoja prijašnja ostvarenja prihoda poslovanja odnosno ostvaruje porast prihoda poslovanja odnosu na 2019. godinu za 13% odnosno za 6,75 milijuna kuna više prihoda. Za 2023. planira se rast prihoda 5,62 % u odnosu na 2022. godinu.

KLJUČNI PRIHODI PRORAČUNA GRADA HVARA

Ukupni prihodi proračuna Grada Hvara za 2023. godinu sastoje se od pet bitnih dijelova prikazanih u grafikonu br. 2:

Grafikon br. 2: Prihodi Grada Hvara

Najveći i najvažniji prihodi proračuna Grada Hvara su tzv. porezni prihodi. U porezne prihode spadaju porez na dohodak kojeg plaćaju zaposleni građani, porez na promet nekretnina te tzv. gradski porezi u koje spada porez na potrošnju, porez na korištenje javne površine i porez na kuće za odmor. Porezni su prihodi ograničeni zakonskim propisima i ne mogu se povećavati te Grad na njihovu visinu nema bitan utjecaj, osim na gradske poreze.

UKUPNI PRIHODI PRORAČUNA	Iznos-eur	%
Prihodi od poslovanja Grada	7.937.824,00	67,98%
Prihodi od prodaje imovine	600,00	0,01%
Krediti	0	0,00%
Višak prihoda iz prijašnjih godina	3.513.474,00	30,08%
Prihodi proračunskih korisnika	226.002,00	1,93%
UKUPNO:	11.677.900,00	100%

Tablica br. 1: Prihodi Grada Hvara

Porezni prihodi planiraju se u iznosu od 3.922.964,00 eura i u ukupnim prihodima poslovanja sudjeluju sa 48,04%. Njihova namjena nije strogo definirana propisima pa se navedena sredstva koriste za različite namjene kao što su npr. predškolski odgoj, kultura, sport, turizam, vatrogastvo, socijalne potpore, zaštita okoliša, ali i za izgradnju komunalne i društvene infrastrukture.

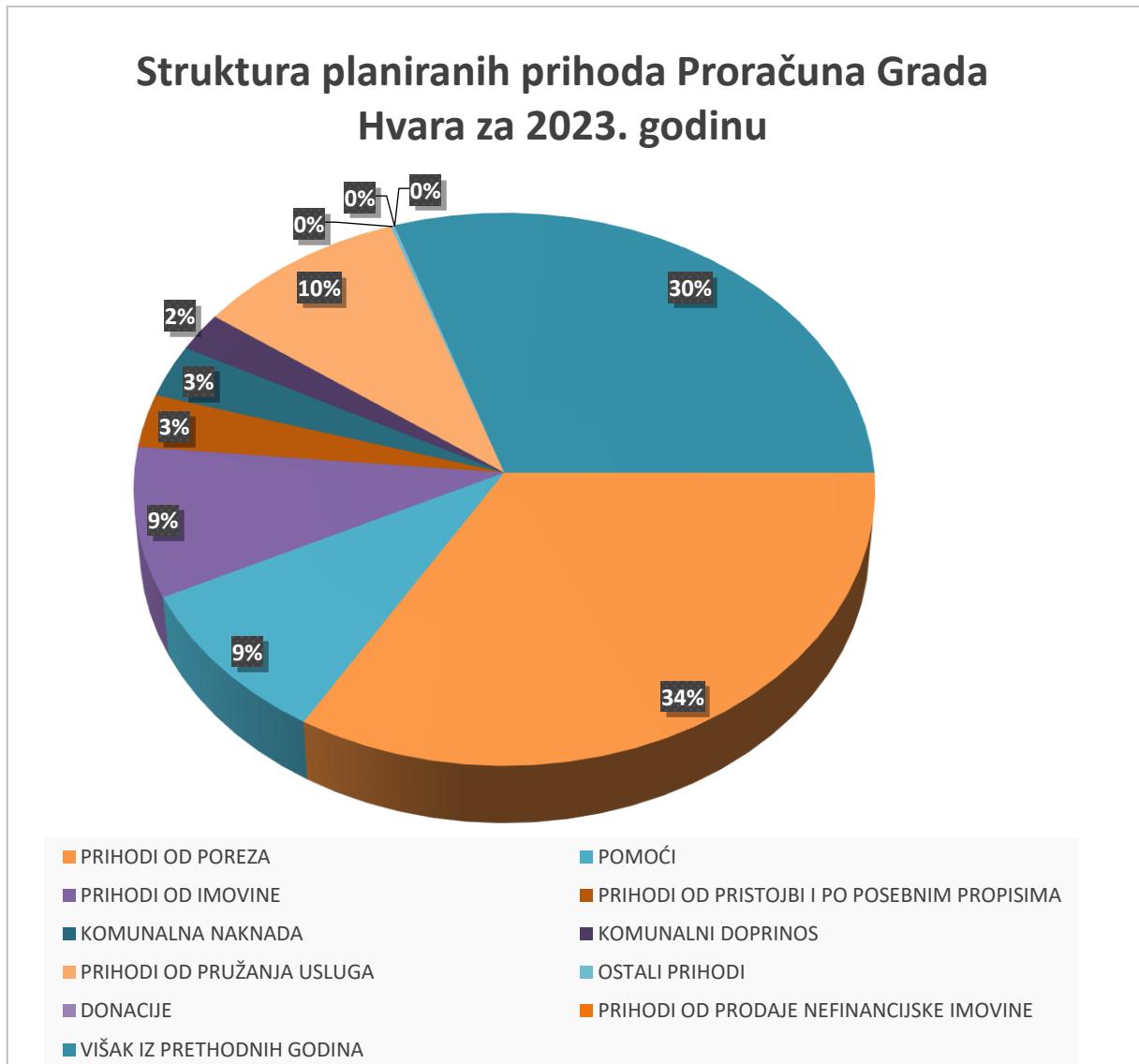
Prihodi od pomoći u prihodima poslovanja iznose 13,07%. Ove godine najveći dio pomoći odnosi se na pomoć za izgradnju reciklažnog dvorišta, sortirnice i hale za izdvojene komponente iz Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021.-2026. te od FLAG-a Škoji za uređenje prostora „Rotonde“.

Prihod od imovine odnosno prihod od davanja u zakup poslovnih prostora i javnih površina, spomeničke rente te koncesijskih odobrenja u ukupnom proračunu sudjeluje s 12,53%.

Vrlo važan prihod proračuna su komunalna naknada i komunalni doprinos koji se planiraju u ukupnom iznosu od 624.500,00 eura što čini 7,64% prihoda poslovanja. Komunalna naknada se naplaćuje od poslovnih subjekata i kućanstava tromjesečno i namjena joj je definirana Zakonom o komunalnom gospodarstvu. Komunalna naknada može se koristiti isključivo za održavanje i građenje komunalne infrastrukture, što znači za održavanje i građenje cesta i drugih javnih površina, za javnu rasvjetu, za održavanje zelenih površina i groblja te za čišćenje javnih površina, kao i za vertikalnu i horizontalnu prometnu signalizaciju. Za razliku od naknade, komunalni doprinos plaćaju investitori za gradnju poslovnih i stambenih objekata. Komunalni doprinos plaća se jednokratno ili na rate, prilikom izdavanja građevinskih odnosno uporabnih dozvola, a namijenjen je isključivo za građenje komunalne infrastrukture na administrativnom području Grada Hvara.

Vlastiti prihodi proračunskih korisnika (vrtića i knjižnice) planirani su u iznosu od 226.002,00 i čine 1,93% prihoda poslovanja. To su prihodi vrtića od sufinanciranja roditelja za smještaj djece u

vrtiću, prihod od pomoći vrtiću, prihodi od članarina u knjižnici i donacija. Proračunski korisnici samostalno raspolažu vlastitim prihodima i koriste ih za financiranje vlastite djelatnosti proračunskih korisnika i Grad nema mogućnosti ove prihode prenamijeniti za druge svrhe.

Grafikon br. 3: Struktura planiranih prihoda Proračuna Grada Hvara za 2023. godinu

RASHODI PRORAČUNA GRADA HVARA

Proračun Grada Hvara mora biti uravnotežen, što znači da ukupni rashodi ne mogu biti viši od ukupnih prihoda proračuna. Struktura rashoda određena je obvezama Grada, odnosno vrstama javnih usluga koje Grad mora pružati svojim građanima.

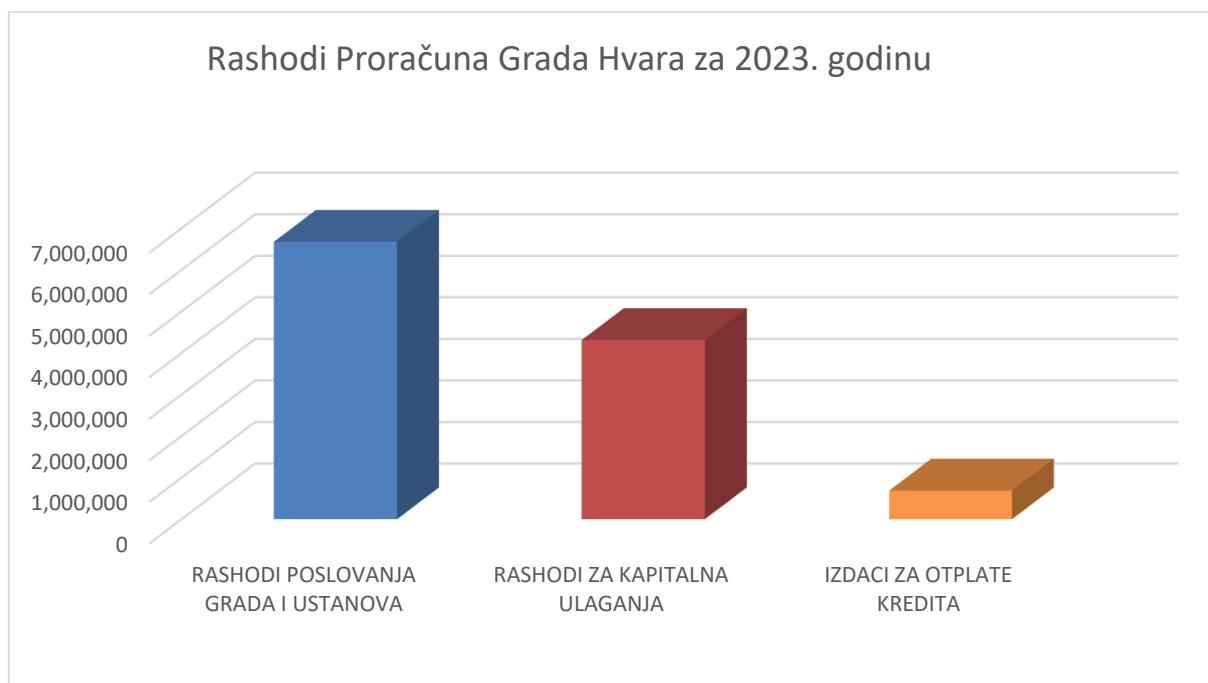
Rashode proračuna čine tri ključne grupe rashoda prikazane u tablici i grafikonu.

Rashodi proračuna	Iznos-eur	% proračuna
Rashodi poslovanja Grada i ustanova	6.676.958,00	57,18%
Rashodi za kapitalna ulaganja	4.311.377,00	36,92%
Izdaci za otplate kredita	689.565,00	5,90%
SVEUKUPNO	11.677.900,00	100%

Tablica br. 2: Rashodi Grada Hvara

Rashode poslovanja čine: materijalni rashodi, rashodi za zaposlene, finansijski rashodi, pomoći, naknade građanima i kućanstvima i ostali rashodi.

Rashodi za kapitalna ulaganja čine rashodi za nabavu dugotrajne imovine kao npr. izgradnja objekata društvenog sadržaja i komunalne infrastrukture (cesta, nogostupa, javne rasvjete, novog groblja, oborinske odvodnje, reciklažnog dvorišta i sortirnice) te rashodi za dodatna ulaganja na imovini u vlasništvu Grada (Arsenal, Lođa, Palača Radošević, nova gradska knjižnica), a sve u svrhu zadovoljavanja potreba građana za dostatnom i kvalitetnom komunalnom i društvenom infrastrukturom.

Grafikon br. 4: Rashodi Grada Hvara

Unatoč sve većim potrebama za financijskim sredstvima u svim sferama života Grada, Grad će oko 36,92 % svojih prihoda uložiti u nabavu nefinancijske imovine odnosno investicije i to u izgradnju ili dodatna ulaganja na kapitalnim objektima, ali i u kupnju nove opreme.

Izdaci za otplatu kredita čine izdaci za otplatu beskamatnog kredita iz državnog proračuna temeljem odgođenih poreznih obaveza te izdaci za otplatu kredita HBOR-a za rekonstrukciju i modernizaciju javne rasvjete u iznosu 689.565,00 eura.

NAJZNAČAJNIJI RASHODI PRORAČUNA GRADA HVARA

Rashodi proračuna Grada Hvara raspoređeni su u više različitih programa, prikazanih u tablici i grafikonu te pojašnjenih u nastavku.

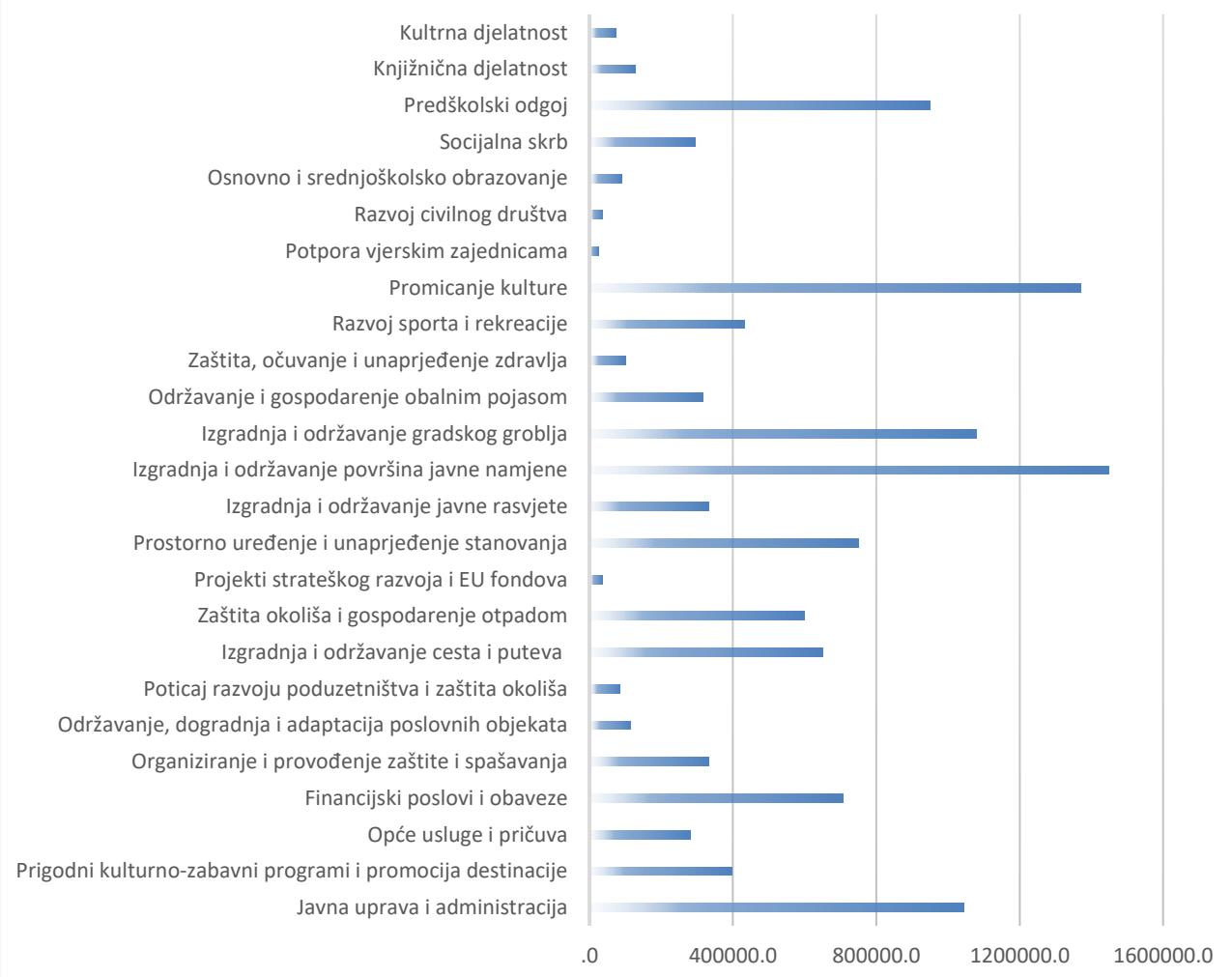
NAZIV PROGRAMA	Plan 2023.- eur	% proračuna
Javna uprava i administracija	1.044.870,00	8,95%
Prigodni kulturno-zabavni programi i promocija destinacije	398.100,00	3,40%
Opće usluge i pričuva	281.500,00	2,42%
Finansijski poslovi i obaveze	707.065,00	6,05%
Organiziranje i provođenje zaštite i spašavanja	333.700,00	2,85%
Održavanje, dogradnja i adaptacija poslovnih objekata	115.500,00	0,98%
Poticaj razvoju poduzetništva i zaštita okoliša	84.000,00	0,71%
Izgradnja i održavanje cesta i puteva	650.000,00	5,57%
Zaštita okoliša i gospodarenje otpadom	600.100,00	5,13%
Projekti strateškog razvoja i EU fondova	36.000,00	0,30%
Prostorno uređenje i unaprjeđenje stanovanja	751.000,00	6,43%
Izgradnja i održavanje javne rasvjete	332.000,00	2,84%
Izgradnja i održavanje površina javne namjene	1.447.620,00	12,41%
Izgradnja i održavanje gradskog groblja	1.080.000,00	9,24%
Održavanje i gospodarenje obalnim pojasmom	316.250,00	2,71%
Zaštita, očuvanje i unaprjeđenje zdravlja	100.000,00	0,86%
Razvoj sporta i rekreativne	431.000,00	3,70%
Promicanje kulture	1.371.230,00	11,75%
Potpore vjerskim zajednicama	25.000,00	0,22%
Razvoj civilnog društva	37.000,00	0,32%
Osnovno i srednjoškolsko obrazovanje	91.000,00	0,77%
Socijalna skrb	295.100,00	2,53%
Predškolski odgoj	949.484,00	8,14%
Knjižnična djelatnost	126.381,00	1,09%
Kulturna djelatnost	74.000,00	0,63%
SVEUKUPNI RASHODI	11.677.900,00	100,00%

Tablica br. 3: Struktura najznačajnijih rashoda Grada Hvara

Velik dio rashoda proračuna Grada Hvara svake godine, pa i ove, odnosi se na troškove gradnje i održavanja komunalne infrastrukture na što se u 2023. godini planira utrošiti 3.509.620,00 eura što je dominantan trošak i čini oko 30% ukupnog proračuna Grada Hvara. Održavanje komunalne infrastrukture financira se iz komunalne naknade te iz ostalih prihoda Grada. U održavanje komunalne infrastrukture spada: održavanje nerazvrstanih cesta, održavanje prometne

signalizacije, održavanje zelenih površina, groblja, čišćenje javnih površina, energija za javnu rasvjetu i njezino održavanje, održavanje sustava oborinske odvodnje te održavanje dječjih igrališta i sportskih terena.

NAJZNAČAJNIJI RASHODI PRORAČUNA GRADA HVARA ZA 2023. GODINU

Grafikon br. 5: Najznačajniji rashodi Proračuna Grada Hvara

NAJZNAČAJNIJI PROJEKTI GRADA HVARA ZA 2023. GODINU

1. Izgradnja novog groblja

- Provedena javna nabava i potpisana ugovor s izvođačem radova
- Investitor: Komunalno Hvar d.o.o.
- Radovi započinju u travnju 2023. godine
- Rok za izgradnju: 24 mjeseca + 1 mjesec za ishođenje uporabne dozvole

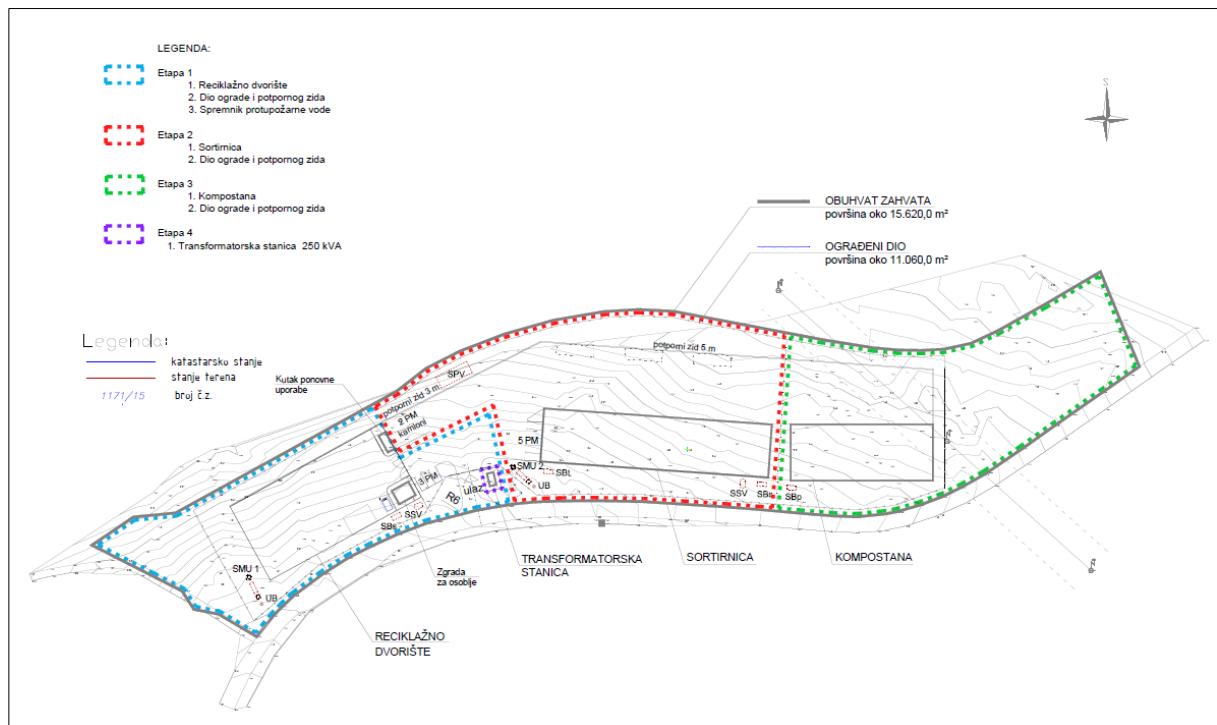
Slika br. 1: Tlocrtni prikaz novog groblja

Slika br. 2: Izvadak iz digitalnog modela ulaza na novo groblje

2. Reciklažno dvorište, sortirnica i hala za izdvojene komponente

- ishođene građevinske dozvole za sve tri etape izgradnje
- za sortirnicu i halu za izdvojene komponente izvršena prijava na natječaj za EU fondove
- izgradnja reciklažnog dvorišta započinje nakon ljetne turističke sezone 2023. godine

Slika br. 3: Prostorni prikaz obuhvata projekta

3. Izgradnja nove gradske knjižnice

- ishodovana pravomoćna građevinska dozvola
- u tijeku izrada izvedbenih projekata
- prva faza izgradnje – široki iskop terena za izgradnju nove knjižnice započinje u listopadu 2023. godine

Slika br. 4: 3D model nove gradske knjižnice

Većina planiranih kapitalnih projekata Grada Hvara izvodit će se tijekom više narednih godina zbog svoje finansijske i tehničke zahtjevnosti i ograničenog trajanja građevinskih radova. Paralelno se izrađuje projektna dokumentacija za različite projekte pa se tijekom 2023. godine očekuje ishođenje građevinskih dozvola za Rekonstrukciju ceste DC 116 (Ulica Miće Marchija), sanaciju odlagališta Stanišće, izgradnju odvodnje naselja Milna, izgradnju društvenog doma „Pčelica“ i sl.

Sukladno statusu pripremljenosti pojedinih projekata Grad Hvar će, kao i do sada, transparentno i pravovremeno formirati prijedloge proračuna narednih godina i tražiti alternativne izvore financiranja poput EU i nacionalnih fondova.